

Reformar per no canviar

La possible reforma de l'Estatut d'autonomia del País Valencià ha despertat moltes expectatives, però els pactes estatals entre els dos partits majoritaris, PP i PSOE, auguren uns canvis merament retòrics.

El dia 6 de maig vinent es reunirà en una de les dependències del recinte de les Corts valencianes la "Comissió per a l'estudi d'una possible reforma de l'Estatut i la consolidació de l'autogovern". Presidida pel diputat del Partit Popular José Cholvi, la comissió és una de les que més expectatives ha despertat entre els diputats valencians i els mitjans de comunicació. Tothom, siga del costat que siga, sembla d'acord: cal modificar l'Estatut, que, quinze anys després de la seua aprovació al Congrés dels diputats (per l'anomenada via de l'article 143 que impedia el referèndum directe entre els valencians) ha quedat exhaurit. Però a l'hora de concretar les reformes, la cosa canvia.

Un compromís incòmode. La reforma de l'Estatut, en concret l'ampliació competencial per tal que el president de la Generalitat pugua dissoldre les Corts i convocar eleccions anticipades, era un compromís electoral del Partit Popular que ara governa mitjançant un pacte amb Unió Valenciana. És a partir d'aquest compromís que s'ha format la comissió i que els grups polítics presents a la cambra, i els nacionalistes que no hi són, s'han afanyat a declarar que caldria aprofitar-la per anar més enllà. Però entre les declaracions i els actes hi ha moltes diferències. De fet, la reforma sembla interessar molt més els grups que no són presents en la cambra que no els que realment la poden dur a terme. A excepció d'Esquer-

ra Unida, que ha fet un plantejament ampli de les seues propostes, la resta de grups parlamentaris s'han limitat a parlar de vaguetats, d'una ampliació competencial que "iguale la Comunitat Valenciana amb la resta d'autonomies que van accedir al seu estatut per la via de l'article 151". Únicament els nacionalistes, actualment extraparlamentaris, han elaborat un do-

Un document no fet públic elaborat pel PSOE i el PP planteja un sistema per dissoldre les Corts merament formal.

cument complet i detallat dels articles modificables i millorables. La iniciativa va partir del Partit Valencià Nacionalista, que fa tres setmanes el va fer públic. En paraules de la seua portaveu, Josepa Chesa: "Es tracta d'un document possible d'acceptar per una majoria parlamentària, amb reformes assumibles per qui, de veritat, tinga interès d'ampliar les competències de l'Estatut, en el qual hem deixat a banda moltes exigències dels nacionalistes, per tal de poder aconseguir un gran consens". El document del PVN és la base del

que va aprovar el passat 26 d'abril l'assemblea de regidors nacionalistes, que inclou regidors de la Unitat del Poble Valencià, el PVN i altres grups petits que formaven part de la coalició electoral Bloc Nacionalista.

El treball, que parla, entre altres coses, d'assumir competències com presons, ports, aeroports o cambres de comerç, d'eliminar les referències constants a la província com a ens administratiu, de deixar l'autoritat en matèria lingüística en mans de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i de reconèixer, també, el Penó de la Conquesta com a símbol dels valencians, contrasta amb l'ambigüitat de les propostes del PSOE, el PP i Unió Valenciana.

Un document amagat. Les raons d'aquesta vaguetat, que es reflecteix també en el mateix nom de la comissió, són explicables, almenys en el cas dels dos partits estatals, mitjançant un document que el PP i el PSOE no han fet públic però al qual ha accedit EL TEMPS.

El text va ser redactat abans de l'estiu passat i havia de ser signat, com s'hi pot llegir, per representants del "govern de la nació, juntament amb el Partit Popular i el Partit Socialista Obrer Espanyol". Es tracta d'un seguit de recomanacions per a reformar tots els estatuts d'autonomia que van ser aprovats segons l'article 143. Però l'acord no va arribar a signar-se perquè, un poc després de redactat, els dos partits majoritaris van

Qui vol el 3%?

L'Estatut d'autonomia valencià determina que el mínim percentatge de vots en una circumscripció provincial per aconseguir representació en les Corts Valencianes és del 5%. Hi hagué un intent, durant la legislatura de 1987-91 de reduir-lo al 3%, com tenen la majoria de comunitats autònomes, però l'oposició d'Alianza Popular i el CDS ho va fer impossible. Aprofitant la creació de la comissió per a la "possible reforma" de l'Estatut, la proposta ha tornat a llançar-se. Aquest sostre electoral ha impedit fins ara que les forces nacionalistes valencianes arriben a les Corts, ja que no han superat mai la barrera del 5%. Per això, es beneficiarien sens dubte de la reducció d'aquest sostre electoral, però n'hi ha d'altres que també tenen el mateix interès. Sense dubte, Unió Valenciana, tot i que ha declarat en públic que no donarà suport a una reforma d'aquest punt, no desconeix que les darreres enquestes electorals, sobretot després de la mort del seu líder, Vicent G. Lizondo, la situen en la frontera del 5% de manera perillosa. Però per als regionalistes significaria un reconeixement explícit de feblesa demanar la reducció. De moment, diuen, això només li interessa a la UPV. Els nacionalistes neguen haver tingut qualsevol negociació al respecte i, escamnat amb el que va passar el 1987, han decidit basar la seua estratègia electoral en la formació d'un Bloc Nacionalista fort que els permeta superar el 5% dels vots. De moment, només el PP i EU s'han manifestat partidaris de reduir el sostre. UV diu que no, i el PSOE, que el 87 va votar a favor però després ha fet declaracions en contra, calla. Ell té la clau. J. S.

tenir un greu enfrontament per la cessió del 30% de l'IRPF a les comunitats autònomes, una cessió que els socialistes consideraven inacceptable. Malgrat això, l'articulat del document ha inspirat la reforma d'estatuts com el de les Illes Canàries o Aragó. Tot fa pensar, que, sense haver estat signat, el document regeix les intencions del PP i el PSOE.

En el cas valencià, molts dels articles del document no són operatius perquè parlen de competències, com la sanitat, que el País Valencià ja gestiona. Però sí que és especialment significativa la facultat dels presidents de dissoldre les cambres. Actualment, al País Valencià, les eleccions autonòmiques se celebren el primer diumenge de maig cada quatre anys, al mateix temps que la resta de les comunitats de l'estat amb l'excepció de Catalunya, Galícia, el País Basc i Andalusia. Això implica que, tot i ser unes eleccions valencianes, se celebren en clau clarament espanyola. En el document, els dos partits majoritaris es comprometen a fer modificacions en les normes estatutàries sempre que no pertor-

José María Aznar i Felipe González. El PP i el PSOE van preparar abans de l'estiu un document per seguir unes pautes concretes en la reforma dels estatuts de la línia 143 entre els quals es troba el valencià. Les reformes incloses són merament formals.

Pere Mayor i Josepa Chesa, representants d'UPV i el PVN.
Els nacionalistes, coalitzats en el Bloc Nacionalista, han presentat un complet treball per a la modificació de l'Estatut.

ARXIU / RAFA GIL

baren aquesta coincidència. Així, si el president decidia dissoldre les Corts i convocar eleccions, el nou consell només tindria una vigència provisional, i es tornarien a convocar eleccions en la data prevista: el primer diumenge de maig cada quatre anys. D'aquesta manera les eleccions "espanyoles" es mantenen. Per tal que siga encara més difícil exercir aquest dret de dissolució de la cambra, en el document es fixen unes condicions específiques: no es podran dissoldre quan estiga en tramitació una moció de censura ni tampoc durant el darrer any de legislatura. En definitiva, la possible dissolució quedaria limitada a un dret merament formal. Així ha estat aprovada en les modificacions de l'estatut canari.

A la dreta, Albert Taberner, líder d'Esquerra Unida.
El seu partit també té propostes concretes sobre la modificació de l'Estatut però es mostra escèptic respecte a la voluntat de PP i PSOE.

Antoni Garcia Miralles, representant socialista en la comissió que estudia la "possible reforma" de l'Estatut valencià, manifesta que no coneix aquest document i que la reforma està totalment oberta. Però no vol concretar. Segons indicà a EL TEMPS: "nosaltres tenim tres eixos de discussió: l'ampliació de les competències, la descentralització i la millora del funcionament de les institucions. I pensem que cal mirar tot el text amb detall i no limitar-nos a efectuar una reforma merament parcial, de punts com la dissolució de la cambra o el sostre electoral". Precisament aquesta necessitat de "reforma global" impedeix als socialistes concretar la seua posició en qüestions particulars com el sostre electoral o el paper de les

diputacions. En paraules de Garcia Miralles: "Nosaltres proposem una lectura de l'Estatut, des del principi fins al final, detinguda, i que tots els grups anem propo-

Segons el document, les eleccions cada quatre anys, coincidint amb altres comunitats de l'estat, s'han de mantenir siga com siga.

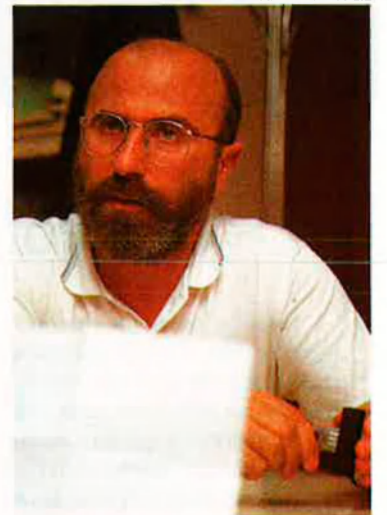
sant les nostres aportacions. Però, insistesc, no volem limitar-nos a dos o tres punts". Sobre la lentitud que el procés esmentat provocaria en els treballs de la comissió, Garcia Miralles és contundent: "no hi ha urgència en la modificació de l'Estatut, hi ha necessitat". Tampoc el Partit Popular no ha volgut concretar les seues propostes. Segons els seus representants, estan oberts als suggeriments dels altres partits, però el seu principal interès és reconèixer la potestat del president per dissoldre les Corts.

Pasqual Mollà, representant d'Esquerra Unida, és escèptic respecte al profit que se'n pot traure de la

comissió: "A nosaltres ens fa l'efecte que la reforma de l'Estatut s'ha plantejat més per circumstàncies polítiques que no per la voluntat dels partits majoritaris, i això es nota". No obstant això, Esquerra Unida ha elaborat un seguit de propostes per a la reforma, la "possible reforma", situades al voltant de tres eixos: la llengua i simbologia, amb la petició del reconeixement de l'autoritat de l'Institut Interuniversitari de Filologia i del Penó de la Conquesta, la millora del funcionament de les institucions, amb la incorporació de la possibilitat de dissoldre realment les cambres, i l'augment de competències en terrenys com justícia o l'INEM.

El procés d'aprovació de les reformes passa per la redacció d'una ponència en la comissió, que haurà de ser aprovada per dos terços

ARXIU / RAFA GIL

dels seus integrants (11 diputats) i posteriorment per tres cinques parts de les Corts valencianes (54 vots). Tot això en un termini màxim d'un any. Després serà el Congrés dels diputats a Madrid qui haurà de donar el seu vist-i-plau definitiu. Les majories necessàries poden obtenir-se de pactes entre el PP o el PSOE i la resta de forces, però tot fa pensar, tenint en compte els antecedents de Canàries o Aragó, que els dos partits majoritaris s'estimaran més d'arribar a pactes entre ells i fer una reforma ben formal.

Jordi Sebastià